

Referanser: KR 69/15, KM 18/16

Arkivsak: 15/1779 - 27 LJD (16/6154)

Saksdokumenter:

Ingen

OVF 2016 - Fordeling av OVF-midler til søsterkirker og økumeniske organisasjoner

Sammendrag

Kirkemøtet har fastsatt retningslinjer for disponering av tilskudd fra Opplysningsvesenets fond. Departementet bestemmer hvert år hvor stor bevilgning som skal stilles til rådighet for Kirkemøtet ved Kirkerådet til kirkelige formål. Rammene for 2016 er de samme som i 2015. Kirkerådet har fordelt disse, og det henvises til sak KR 69/15.

I følge vedtak i Kirkemøtet 1997 skal 10 prosent av de midlene fra OVF som disponeres av de sentralkirkelige rådene, fordeles til prosjekter i regi av eller til fordel for søsterkirker og internasjonale økumeniske organisasjoner («søsterkirkemidler»).

Fordelingen foretas av Mellomkirkelig råd og følger føring for fordeling av midler vedtatt av rådet i februar 2004. Føringer for behandling av tildelinger til søsterkirker (del II) (40%) ble vedtatt av Mellomkirkelig råd i juni 2008.

Disponeringen av OVF-midlene vil bli annerledes fra og med 2017 (jf. KM-sak 18/16), og i og med at 2016 er siste året i den gamle ordningen, har sekretariatet valgt å ikke gjøre større endringer i forslaget til årets tildeling.

Forslag til vedtak

1. Mellomkirkelig råd tildeler **kr 3 987 000 i kontingenter** til følgende organisasjoner med denne interne fordeling:

Kirkenes verdensråd	kr 1 530 000
Det lutherske verdensforbund	kr 1 525 000
Ecumenical Advocacy Alliance	kr 5 000
Konferansen av europeiske kirker (KEK)	kr 335 000
Churches Commission on Migrants in Europe	kr 50 000
Menneskerettighetsfondet	kr 90 000
Leuenberg kirkefelleskap (CPCE)	kr 40 000
Kirkelig fredsplattform (NKR)	kr 28 000
Flerkulturelt kirkelig nettverk (NKR)	kr 50 000
Norges Kristne Råd (kontingent)	kr 334 000
Sum	kr 3 987 000

2. Mellomkirkeleg råd tildeler **kr 1 080 000** til generalforsamlinger og delegasjonsutgifter

3. Mellomkirkeleg råd tildeler **kr 921 650 til programarbeid i KV, KEK og LVF**

Mellomkirkeleg råd tildeler **kr 460.825** til prosjekter i regi av Kirkenes verdensråd og Konferansen av europeiske kirker med følgende interne fordeling:

KV: Faith and Order (YUM1)	kr 81 500
KV: Mission from the margins - indigenous and migrants (YUM3)	kr 237 000
KV: The Ecumenical institute – Bossey (YEF2)	kr 51 400
KV: General Secretariat (YYG1)	kr 47 600
KEK: Programstøtte	kr 21 662
CCME: Programstøtte	kr 21 663
Sum	kr 460 825

Mellomkirkeleg råd tildeler **kr 460.825** til prosjekter i regi av Det lutherske verdensforbund med følgende interne fordeling:

LVF: Tilskudd til "The LWF Foundation-Endowment Fund"	kr 200 825
LVF: Programstøtte	kr 180 000
LVF: Institute for Ecumenical Research, Strasbourg. Utgifter til deltakelse fra kirkene i sør til det internasjonale økumeniske seminaret.	kr 80 000
Sum	kr 460 825

Mellomkirkeleg råd gir sekretariatet fullmakt til å foreta nødvendige justeringer i tildelingen dersom endringer i de enkelte prosjekter gjør det nødvendig. Totalbeløpene til hver organisasjon skal ikke endres.

4. Mellomkirkeleg råd tildeler **kr 737 320 til søsterkirker** i henhold til saksorienteringen.

Mellomkirkeleg råd gir sekretariatet fullmakt til å foreta nødvendige justeringer i fordelingen dersom endringer i de enkelte prosjekter gjør det nødvendig.

5. Mellomkirkeleg råd tildeler **kr 184 330 til bispedømmenes** bygging av vennsksrelasjoner med søsterkirker med denne fordelingen:

Oslo bispedømme	kr 44 700
Borg bispedømme	kr 44 700
Stavanger bispedømme	kr 39 000
Nidaros bispedømme	kr 55 930
Sum	kr 184 330

Saksorientering

Bakgrunn

For Kirkerådet er Den norske kirkes deltakelse i de primære økumeniske samarbeidsrelasjoner, nasjonalt og internasjonalt, svært viktig og er nå blitt en normal del av vår kirkes liv og tjeneste, i samsvar med retningslinjer gitt av Kirkemøtet.

Det økumeniske samarbeidet knytter Den norske kirke til det globale kristne trosfellesskapet og er til velsignelse og berikelse for vårt eget arbeid med gudstjenester, misjon, diakoni og integrerings- og religionspolitikk m.m. Dette gjelder ikke bare på sentralt plan i kirken, men i økende grad også i lokalmenighetene. Økumenikk og internasjonalt samarbeid er i dag blitt et anliggende for alle deler av vår kirke. I en globalisert verden hvor det nasjonale og internasjonale glir over i hverandre, og hvor Norge blir et stadig mer multikulturelt samfunn, er det viktig at Den norske kirke opprettholder et nært samarbeid med de internasjonale økumeniske organisasjonene. De representerer viktige ressurser for vår kirke, samtidig som vi har noe å bidra med fra vår side til kirker i andre deler av verden.

Det er Kirkerådet og bispedømmerådene som er tilskuddsforvaltere for tildelingen fra OVF. Dette betyr at det er Kirkerådet og bispedømmerådene som er ansvarlige for å gi rammene for tildelingene til tilskuddsmottakere. Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd er tilskuddsmottakere som kan fordele til prosjekter innenfor de økonomiske rammer som er gitt fra Kirkerådet.

Beløpene i dokumentet og i forslag til vedtak forholder seg til de rammene som er gitt ut fra Kirkemøtets kriterier og fra Kirkerådets vedtak.

Tallene korresponderer med vedtakspunktene.

1.	Kontingenter til økumeniske organisasjoner	kr 3 987 000
2.	Økumeniske generalforsamlinger	kr 1 080 000
3.	Programstøtte til KV/KEK og LVF	kr 921 650
4.	Støtte til søsterkirker	kr 737 320
5.	Bispedømmenes vennskapssamarbeid.	kr 184. 330

Beløpene i pkt. 1-2 er bestemt ut fra Kirkerådets rammer.

Beløpene i pkt. 3-5 er beregnet ut fra at Kirkemøtet i 1997 bestemte at 10% av OVF-bevilgningen skal tilfalle utviklingstiltak i samarbeid med søsterkirker (paragraf 3.2 i retningslinjer for OVF). Ut i fra vedtak i Kirkerådet (februar 2000) er det Mellomkirkelig råd som skal stå for fordelingen til disse tiltakene.

Den samlede bevilgning etter fratrukk av kontingenter og konferanseavgift til økumeniske organisasjoner, men før fratrukk av administrasjonsutgifter, er i 2016 på kr 18 433 000, hvorav 10% utgjør kr 1 843 300, som utgjør summen av pkt. 3-5.

Fordelingsnøkkelen ble vedtatt av Mellomkirkelig råd 8.-9. februar 2001 (MKR 06/01).

Program hos KV/KEK/LVF (pkt. 3)	50% av tildelingen	kr 921 650
Søknader fra søsterkirker Den norske kirke har samarbeidsavtaler med (pkt. 4)	40% av tildelingen	kr 737 320
Lokale og regionale vennsksapsrelasjoner med kirker i sør og øst (pkt. 5)	10% av tildelingen - til fordeling blant tre bispedømmer.	kr 184 330

Ekstra midler til Kirkenes verdensråd i 2016

Kulturdepartementet økte - i tildelingsbrevet til Kirkerådet for 2016 - tildelingen med kr 2 000 000 for dekning av utgifter i forbindelse med sentralkomitémøtet i Kirkenes verdensråd som avholdes i Trondheim 22.-28. juni d.å. Dette er ikke tatt med i denne saken som gjelder bruk av OVF-midler.

1. Kontingenter

På grunn av at OVF-rammen ikke har økt de senere år, har kontingentene stått stille, og Den norske kirke har blitt hengende etter i å betale det som forventes av oss fra flere av organisasjonene. Det er ikke mulig å øke beløpene i 2016, men en vil kunne endre på dette fra og med 2017. Summene er derfor de samme i 2016 som i 2015.

Mottaker	Sum
Kirkenes verdensråd	kr 1 530 000
Det lutherske verdensforbund	kr 1 525 000
Ecumenical Advocacy Alliance	kr 5 000
Konferansen av europeiske kirker	kr 335 000
Churches Commission on Migrants in Europe	kr 50 000
Menneskerettighetsfondet	kr 90 000
Leuenberg kirkefellesskap	kr 40 000
Kirkelig fredsplattform	kr 28 000
Flerkulturelt kirkelig nettverk	kr 50 000
Norges Kristne Råd	kr 336 000
Sum kontingenter	kr 3 987 000

2. Utgifter til generalforsamlinger i økumeniske organisasjoner

Denne posten skal dekke Den norske kirkes utgifter til generalforsamlingene i KV, LVF, KEK og CPCE. Det er etablert en spareordning med årlige avsetninger for å unngå ekstra store utgifter i årene med generalforsamling. Den neste større generalforsamlingen er LVFs i 2017. KV møtes igjen i 2021, KEK og CPCE i 2018. Midlene i 2016 vil bli brukt i forbindelse med LVFs generalforsamling.

Utgiftene inkluderer både Dnks bidrag til generalforsamlinger samt vår egen forberedelse og deltakelse.

Utgifter LVFs generalforsamling og Dnk-deltakelse (spareordning)	kr 1 030 000
Nasjonale utgifter (forberedelse i 2016)	kr 50 000
Sum generalforsamlinger	kr 1 080 000

3. Programstøtte til KV/KEK og LVF

Som hovedregel fordeles midlene med en halvpart til hver av de to organisasjonene. KEK er lagt til KVs del. For både KV og LVF skal oppmerksomheten rettes mot program som står sentralt for den økumeniske bevegelse, men som det erfaringsmessig er vanskelig å finansiere. Kirkens Nødhjelp foretar hvert år betydelige bevilgninger gjennom de økumeniske organisasjonene. Bidragene fra OVF bør derfor sees i sammenheng med bevilgninger fra KN. Disse midlene har vært fordelt til de to organisasjonene til spesifikke prosjekter.

Begge organisasjonene deler sin økonomi i to: *Generelt driftsbudsjett* – som dekkes av medlemskontingent og andre frie bidrag, blant annet fra bistandsorganisasjoner – og *programbudsjett* som dekkes av bidrag til spesifikke prosjekter.

Vi har nær dialog med organisasjonene om hvilke programmer det er ønskelig at Den norske kirke prioriterer å støtte.

KV og KEK

For Den norske kirke har det vært viktig å ivareta urfolksperspektivet innenfor Kirkenes verdensråd. I 2007 ble det fra Den norske kirke bevilget midler til oppstart av programmet i KV. Det foreslås at tilskuddet opprettholdes.

Resten av prosjektstøtten til KV går til programmer som arbeider med teologi og økumenikk, som det erfaringsmessig er vanskeligere å få støtte til enn de diakonale programmene. Nærmere informasjon om prosjektene kan fås ved henvendelse til sekretariatet.

Faith and Order (YUM1)	kr 81 500
Mission from the margins - indigenous and migrants (YUM3)	kr 237 000
The Ecumenical institute – Bossey (YEF2)	kr 51 400
General Secretariat (YYG1)	kr 47 600
KEK: Programstøtte	kr 21 662
CCME: Programstøtte	kr 21 663
Sum programstøtte KV og KEK	kr 460 825

LVF

Det lutherske verdensforbund (LVF) fremmer sine behov overfor partnere gjennom «Summary of Needs». I dette dokumentet presenteres de ulike prosjekter som det søkes om støtte til. Det har blitt lagt en prioritering på støtte til Office of Ecumenical Affairs og de bilaterale læresamtalene, da dette er et felt som det er vanskelig for LVF å få støtte til. Det foreslås også at kr 257.150 bevilges til "The LWF Foundation-Endowment Fund". Fondet ble etablert som et gjensvar på en oppfordring fra LVFs råd i september 1996. Dets fremste formål er å styrke og bidra til en sikkerhet for finansieringen av LVFs arbeid. Rådet har oppfordret medlemskirkene til å bidra til dette fondet. Fra Mellomkirkelig råd har det nå i fem år blitt bevilget midler til dette fondet. Nærmere informasjon om prosjektene kan fås ved henvendelse til sekretariatet.

Tilskudd til "The LWF Foundation-Endowment Fund"	kr 200 825
LVF-programstøtte	kr 180 000
Institute for Ecumenical Research, Strasbourg. Utgifter til deltakelse fra kirkene i sør til det internasjonale økumeniske seminar.	kr 80 000
Sum programstøtte LVF	kr 460 825

4. Samarbeid med søsterkirker

Følgende retningslinjer ble vedtatt av Mellomkirkelig råd i møte mai 2008 (MKR 35/08):

- 50% av midlene fordeles direkte som årlige driftstilskudd til søsterkirker Den norske kirke sentralt har formaliserte samarbeidsavtaler med.
- De resterende 50% fordeles etter søknad til prosjekter i søsterkirker Den norske kirke sentralt har formaliserte samarbeidsavtaler med.

Søkere kan være:

- Søsterkirker eller partnerorganisasjoner knyttet til disse søsterkirker.
- Vennekapsmenigheter/bispedømmer i Norge på vegne av søsterkirker.
- Organisasjoner som er observatører i Nasjonalkomiteen, på vegne av søsterkirker Den norske kirke har formaliserte samarbeidsavtaler med.
- Det forutsettes at den norske partner som oversender søknad, har vurdert denne i forhold til retningslinjer for tildeling av OVF-midler til søsterkirker.

Søknadene må inneholde informasjon om:

- Målsetting og tiltak, inkludert eventuelle planer for oppfølging ved prosjektets eller aktivitetens avslutning.
- Hvordan prosjektet er inkludert i kirkens/organisasjonens øvrige arbeid. Søknader fra enkeltmenigheter og institusjoner må vedlegges anbefaling fra høyere kirkelig instans eller fremsendes gjennom den kirkelige struktur.
- Hvordan prosjektet styrker samarbeidet mellom kirker/organisasjoner lokalt, regionalt og nasjonalt.
- Relasjonen til Dnk eller organisasjonene.
- Søknad til andre instanser til samme prosjekt.
- Budsjett for prosjektet.

De senere årene har midlene vært fordelt likt på de tre søsterkirkene Den norske kirke på nasjonalt plan har samarbeidsavtaler med.

Driftstilskudd til søsterkirker Den norske kirke sentralt har formaliserte samarbeidsavtaler med:

IECLB - Brasil.	kr 122 886
ELCSA – Sør-Afrika	kr 122 887
ELCJHL - Jordan og Det hellige land	kr 122 887
Sum driftsstøtte søsterkirker	kr 368 660

Prosjekttilskudd til kirker Den norske kirke sentralt har samarbeidsavtaler med – etter søknad

Søker og tiltak	Mål	Kommentarer og anbefaling	Foreslått beløp
EST Brasil – Escola Superior de Teologia er knyttet til IECLB – Den evangeliske kirke med luthersk konfesjon i Brasil. I 2015 begynte et nytt treårig forskningsprosjekt i diakoni. Prosjektet har analysert diakonale prosjekter satser nå på videre forskning, bl.a. ved støtte til en doktoravhandling i diakoni. Ettersom det er lite	Målsetting er å videreutvikle diakonifaglig kunnskap og kompetanse for IECLBs kirkelige ansatte (særlig prester og diakoner) gjennom forskning.	Treårig søknad foreligger, og søknad for 1. og 2. prosjektår er mottatt, rapport fra første prosjektår er mottatt. EST har levert søknader og rapporter jevnlig. I forbindelse med forlengelsen av søsterkirkeavtalen fra Dnks side, og fordi EST satser på en diakonifaglig	kr 122 887

Søker og tiltak	Mål	Kommentarer og anbefaling	Foreslått beløp
midler til diakonstillinger er søkningen til diakonstudiet begrenset. Derimot er interessen for en diakonal kirke og diakonifaglig utvikling høy, også innenfor teologi. Derfor er det behov for å utvikle diakonifaglig forskning og ressurser. NB! Den norske kirkes søsterkirkeavtale ble fornyet i 2013. Handlingsplan for samarbeidet ble bearbeidet i 2015. En viktig del av handlingsplanen er diakonifaglig samarbeid mellom IECLB, EST, Den norske kirke og partnere.		utvikling som kan ha interesse også i Norge, anbefales prosjektet støttet.	
ELCSA – Den evangelisk lutherske kirke i det sørlige Afrika. Dnk har i 2010-2013 støttet et ledertreningsprosjekt i ELCSA som har hatt bredt nedslagsfelt og gode resultater. ELCSA har ønsket å videreføre prosjektet inn i en ny prosjektperiode (2013-2015), men søknad for ny prosjektperiode er ikke mottatt, heller ikke rapporter fra avsluttet prosjekt.		Det ble ikke overført midler til prosjektet i 2015. Midlene settes av for 2016 – men overføres ikke før tilfredsstillende rapport og søknad er mottatt.	kr 122 887
ELCJHL – Den evangelisk lutherske kirke i Jordan og Det hellige land. I forlengelsen av kvinneprosjektet arbeider ELCJHL nå med de juridiske rettighetene til kristne kvinner i palestinsk, israelsk og jordansk familie Lovgivning. Helt siden Det ottomanske riket har viktige deler av familie Lovgivningen i regionen vært delegert til de respektive religionene, og prosjektet vil undersøke kristne kvinners rettigheter i kanonisk lov.	Bedre kristne kvinners rettigheter i den religiøse familie Lovgivningen, særlig med tanke på arverett og skilsmisse.	ELCJHLs kvinnekordinator har sluttet og arbeidet skal omorganiseres. Vi har derfor ennå ikke mottatt søknad for 2016. Midlene settes av for 2016 – men overføres ikke før tilfredsstillende rapport for 2015 og søknad er mottatt.	kr 122 887
Sum prosjektstøtte søsterkirker			kr 368 660

5. Lokale og regionale vennskapsrelasjoner med kirker i sør og øst

Midlene fordeles direkte til bispedømmene som fordeler tilskudd etter søknader fra menighetene. Størrelsen på tildelingen til det enkelte bispedømme følger fordelingsnøkkelen som er utarbeidet for de regionale midlene. Pengene skal normalt ikke gå til å betale norsk deltagelse i utvekslingen. Midlene kan benyttes til sør-nord-utveksling, fortrinnsvis med en relasjon til tredje part i Norge. Størrelsen på disse tilskuddene skal normalt ikke overstige kr 30.000,- pr. prosjekt. Det kan ikke søkes refusjon etter at et eventuelt tiltak er gjennomført.

Oslo bispedømme	8/33	kr 44 700
Borg bispedømme	8/33	kr 44 700
Stavanger bispedømme	7/33	kr 39 000
Nidaros bispedømme	10/33	kr 55 930
Sum bispedømmer		kr 184 330

6. Økonomiske/administrative konsekvenser

Bevilgningen ligger innenfor de rammer som vedtatt av Kirkerådet om bruk av OVF-midler for 2016.

Det vil bli endringer i tildelingene for 2017, jf. KM-sak 18/16: «KMs fordeling av midler for 2017»: https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkemotet/2016/saksdokumentene/km_18_0_16_kirkemotets_fordeling_av_midler_2017.pdf).

Dette er utdrag fra KM-saken med punktet som gjelder internasjonale og økumeniske organisasjoner:

Forslag til vedtak

Under forutsetning av at de offentlige bevilgninger til Den norske kirke opprettholdes på dagens nivå og pris- og lønnsvekst justeres anbefaler Kirkerådet Kirkemøtet å fordele rammen i 2017 på følgende måte:

...

Gruppe 2 Internasjonale og økumeniske organisasjoner

Dette er utgifter som fram til 2016 er dekket av den øremerkede bevilgningen fra Opplysningsvesenets fond.

Når regelverket for Opplysningsvesenets fond opphører, er det forutsatt at tilskuddet fortsatt skal finansiere de oppgavene som har vært dekket før. Utfordringen fra 2017 er å øke disse kostnadene i budsjettet slik at de dekker de forpliktelser som Den norske kirke har.

Disse økte kostnadene må dekkes av Kirkemøtets tilskuddsramme over statsbudsjettet, dersom ikke bevilgningene fra Opplysningsvesenets fond øker.

I 2016 er utgiftsnivået over OVF på ca. 7 mill. kr. (jf KR 69/15 OVF 2016)

Hovedpostene er:

- Økumeniske kontingenter	4 000 000
- Utgifter generalforsamlinger i internasjonale økumeniske organisasjoner	1 000 000
- Støtte programmer KV + LVF + søsterkirker i Midtøsten, Sør- Afrika og Brasil	1 850 000

Etter budsjettreglementet til Kirkemøtet er dette omtalt som Gruppe 2 i § 4 *Budsjettets inndeling*. Kirkemøtet skal vedta en ramme for denne gruppe.

Rammen skal disponeres av Kirkerådet til disse forpliktelsene. Inntil 5 % av rammen kan Kirkerådet omdisponer til gruppe 1 (Den norske kirke) eller gruppe 3 Andre institusjoner og formål.

Den norske kirke har de senere år betalt om lag 1 mill. kr. mindre i årlig medlems-kontingent enn LVF forventer. Den såkalte 'fair membership fee' beregnes ut fra økonomiske data fra Verdensbanken kombinert med medlemstallet i kirken. I dag betaler om lag 80 % av LVFs medlemskirker 'fair membership fee', mens Den norske kirke – som er en av de rikeste kirkene i LVF – ikke ser seg i stand til å betale kontingenten. Dette legges merke til i fellesskapet, og LVFs generalsekretær har ved gjentatte anledninger bedt Den norske kirke om å betale hele medlemskontingenten. Rammen foreslås økt med kr 1 000 000 til å dekke økning av kontingentene siden disse ikke har vært justert på over 10 år.

I 2017 er det generalforsamling i LVF. Det foreslås å sette av kr 3 500 000 ekstra i 2017 til å dekke de ekstra kostnadene dette innebærer.

Ved å legge inn kr 500 000 for manglende prisstigning de siste årene foreslås det at *Kirkemøtet avsetter kr 11 000 000 til gruppe 2 i budsjettet for 2017.*